

EGYETÉRTÉS POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő Iroda: Budapest, IV. himzö-utca 1. sz.
Hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő...

Előfizetési díj: Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva: Egy évre... 20.-
Félévre... 10.-
Negyedévre... 6.-
Egy hónapra... 1.80
Egy szám 6 krajczár.

TÁVIRATOK.

Páris, nov. 17. (Az „Egyetértes” távirata) Haussouville gróf az akadémia alelnöke és Gambetta közt élénk és éles levelezés folyik...

Zágráb, nov. 17. A hercegovinai köldöttség kilenc tagja ma délelőtt nagy záporban ideérkezett, így tehát csak kevés embertől iratott, két napig fogtak itt időzni.

Roma, nov. 16. Éjjel. A Tiberis folyton árads és tetemes árokot okoz, kivált a városban lévő vidéken, hol igen nagy területek vannak elárasztva.

Berlin, nov. 17. (Az „Egyetértes” távirata.) Itt több tanuló és elemi tanító fogatott el, mivel socialistikus tanok terjesztettek.

Bécs, nov. 17. A 38. számú Mollináry ezred fogadására a Matzeinsdorfi sorompóllt Ebfesföld helytartó, Mairoisics löhadparancsnok, Newwald polgármester, a községi tanácsosok, sok katonatis és számos vendég gyűlt össze.

Bécs, nov. 17. A „Montagsrevue” ezt írja: Bár mi királygónök létszottak is Szvwaloff gróf nyilatkozatai nagyban és egészen helyet meg sem hagytták el a visszatarolási politika tereit, mely a livadiak állambíráinak a kiürítési kérdésben vezérolandul szolgált.

Budapest, nov. 17.

A „Függetlenségi kör” nov. 18-án 5 órakor értekezletet tart.

Igen jó forrásból értesülünk Som sich Pál egy nyilatkozatról, melyet megjegyezhetünk mindazok, kik az 1867. egység bőség saruzát merik és fogják mérteni hazánk fölé.

elveszik, helyébe egy mást igényel és be nem engedik oda menni, nem elég, hogy Anglia ellen a felvilágott felbujtogatják, s mindenfélekepa borsot tömek orra alá, most már leghőbb szövetségeseikben is gúncoskodnak.

1876-ban, midőn Szerbia a muszkák nógátára és érdekében támadta meg Törökországot, egyszerre csak azt vette észre, hogy pénztára üres és nincs mivel a hadiköltségeket pótolni.

Ezen egyik garázdálkodásnak tehát a szerbek elvágják az útját és Oroszország ott mit sem tehet, ha csak később nem fog találni valamit, hogy a szerbekbe belekússón.

Muszkországi kftja, hogy az angolok meg nem ijednek Sir Alitól és szövetségeseitől, maguktól a muszkáktól, most azzal akarják beszínelni magukat az angolokól, hogy nekik azt igényik, miszerint ráveszik Sir Alit, hogy az angoloknak békét hagyjon.

Itt sem boldogulván, újsgaik által igyekeznek Németszorgot Ausztria-Magyarországgal ellen felbujtatni. A „Moskwa-ka Wiedomosty” Ausztriát Németszorg előtt azzal gyanusítja, hogy most Franciaországgal kezd kázerkődni.

Vége már Bulgáriába annyira is vitték, hogy majdnem kétségtelen, miszerint ott Dondukoff-Korzakoff herezeget fogják fejedelemnek megválasztani. Azóta, mióta Dondukoff ott van, elég ideje volt magáért korteskődni.

Mocsáry Lajos beszéde,

— a képviselőkhez november 16-án tartott ülésén —

De, hogy az előttem elsorolt tekintetkőnl fogva, Bosznia és Hercegovinának occupálása egyáltalában nem volt indokolva, engedje meg a t. h. az, hogy röviden elmondjam az ézemet arra nézve is, hogy vajjon mennyire van indokolva ezen occupatio a szlávok, a szlávok iránt való viszonyunk szempontjától.

Az egyik Polyk Mihály képviselő ur és társainak felirati javaslata, a mely nem akarja, hogy Bosznia bekebeleztesse, a másik pedig Mihajlovics és a horvát képviselők javaslata, a mely épen ellenkezőleg, habár egy kissé beburkolva, de kimondja, hogy örvend az occupatióknak.

ellenkezőleg, habár egy kissé beburkolva, de kimondja, hogy örvend az occupatióknak. Meltőztasának megengedni t. képviselőtársaim, hogy ezen köztük fenförgő kis családi divergenziát, s a mely reánk nézve semmi esetre sem kedvezőtlen, ez alkalommal regisztrálhassam.

A szláv veszedelem reánk nézve egyedül Oroszország túlhatalmas voltától származik. A többi szlávok ránk nézve csak annyiban lehetnek veszélyesek, a mennyiben Oroszországhoz csatlakoznak és azt törekvésében bizonyos tekintetben támogatják.

Fájdalom, de attól, hogy ezt igénybe vegyék, a mi szláv támaszaik legnagyobb része nem tudja magát visszatartani. Jól tudom, hogy vannak szláv barátaink közül ott, mint például Miletics Szvetzov és Polyk Mihály, kik egyáltalában nem rajonganak azért, hogy Európa közszájjal legyenek és a kik barátai a szabadságnak.

Természetes, hogy az okkupáció következtében a török fenhatóságnak a mohamedán elem fölénye elenyészik és ekkor nem tesznek az okkupációval egyebet, mint azt, hogy Bosznia és Hercegovinában szaporítottak azon tartományok számára, a melyek Oroszország felé gravitálnak, és a melyek Oroszország úszályában kapzskodnak.

Mert az anexioni követkőztében, és pedig tudjuk, hogy itt anexionról van szó, és ezen okkupáció nem egybél, mint egyike azon hazugságoknak, melyekkel 2 év óta tartanak bennünket.

En azért t. ház, én egyenesen kimondom, hogy azon esetben, ha Bosznia és Hercegovina csakugyan nem maradhat Törökország fenhatósága alatt, én sokkal kevésbé ártalmának tartanám hazánkra nézve, hogy vigye el Szerbia és Montenegro, mintsem, hogy mi bekebelezsük.

De mi volt hát voltaképen annak oka, hogy a kormány ebbe a vállalatra belement, miért fogadta el politikájának alapját a Törökország felett való ostozkodást; miért fogadta el azt, hogy az utarkodásból Bosznia és Hercegovina legyen Ausztria-Magyarországnak, — mint a miniszterelnök ur magát kifejezte — maraltéka? Kívánta-e azt akar Magyarországon, akár Ausztriában valaki? Kapott-e a kormány, — nem a berlini congressustól, melynek nincs joga ilyet osztani, hanem kapott-e erre saját népeitől mandatumot?

Ezen eljárás sulyát nagyban növeli a mód, a melylyel az elkövetetett. Tudjuk, hogy minket saját kormányunk mivel tartól folytonosan, mióta ez a nagy keleti kérdés felmerült, a kormányhoz és a külügyminiszternek ur mindíg elreáltit egy val mi semmit mondó feleletet egy darab papírról, a mely feleletnek paralel szöveget olvaslhattunk a lapokban, a mint az osztrák miniszter elmondotta.

Azt ismételné minduntalan, hogy a monarchia érdeke meg lesz óra minden körülmények közt.

sötét oduban még mindig a közepkor szelleme kísért. (Ugy van! Ugy! a széló baloldalon.) Ugy látszik, hogy ott még most is akként fogják fel az uralkodóház és az állampolgárok közti viszonyt, hogy az országok és népek az uralkodó családoknak magánbirtokát, allódiúmat képezik, és e szerint mi, kik a líttük magunkról, hogy mi állampolgárok vagyunk, mi voltaképen nem vagyunk egyebek, mint azon allódiúmok felszerelése, állaga. Birkák vagyunk, kiket szabad tetszés szerinti nyírni, kiket szabad mézárszékere vinni és legfőbb arra számíthatunk, hogy aztan egy papirparancsban megdícsérnek bennünket, hogy mily jó birkák vagyunk (Elénk helyeslés a széló-baloldalon).

Hanem azt hiszem t. ház, hogy ezen ezőlon kivál volt még egy más melles ézel is, ez az volt, hogy Bosznia és Hercegovina occupációja majd egy jó médiumot fog nyújtani arra, hogy egy más hagományos törekvés is elérhető legyen, t. i. az uralkodóház alatt levő birtokok unificatioja. Elérhetetlen látszott ezen médiummal az, hogy azon alkalmatlanságok, melyeket az alkotmányos állapotok hoznak, megszüntessenek vagy legalább csökkentessenek. Hogy mit akarnak azon újonnan szerzett tartományokkal, azt határozatlan tudni nem lehet.

Majd fog ottan építeni keskeny és széles vágnívú vasutakat, barakkokat és kaszárnyákat, szóval kedélyesen befogja magát rendezni. S még azon haszon is lesz, hogy azon tartományokból csinálhat egy határvérdéket, melylyel ép úgy, mint a korábbival, jól fogja elűsznyozhatni bizonyos népek tultergő szándékait, melylyel ép úgy, mint a korábbival, jól fogja elűsznyozhatni bizonyos népek tultergő szándékait.

Hát úgy látszik t. képviselők, hogy mindezekre a complicatiokra egyáltalában nem gondoltak azok, a kik Bosznia occupációját, mint keleti politikájuk sarvkővet felállították. Hasonlóképen nem voltak semmi tekintettel a finanziaális állapotokra. És ez t. képviselők elől körülmény volt maga, hogy ennek egyedül elegendőnek kellett volna lenni arra, hogy az efféle kalandos vállalkotól tartózkodjanak.

Hanem ugy látszik ezzel szem gondoltak semmit, az is hagyomány Ausztriában, t. i. az állam-török, hogy a bankrott nem gerinozza a hatalmat szándokainak kivételében, hiszen a százában már két állam-török ért meg Ausztria.

Ezen eljárás sulyát nagyban növeli a mód, a melylyel az elkövetetett. Tudjuk, hogy minket saját kormányunk mivel tartól folytonosan, mióta ez a nagy keleti kérdés felmerült, a kormányhoz és a külügyminiszternek ur mindíg elreáltit egy val mi semmit mondó feleletet egy darab papírról, a mely feleletnek paralel szöveget olvaslhattunk a lapokban, a mint az osztrák miniszter elmondotta.

Azt ismételné minduntalan, hogy a monarchia érdeke meg lesz óra minden körülmények közt.

Ha ezzel nem értük be, azt mondja, hogy a dolgok mostani stádiúmban többet mondani nem lehet. Később, midőn különösen a bosznia-hercegovinai kérdés felmerült, akkor a reichsrath közös külügyi, valamint a magyar országgyűlésben a miniszterelnök allódiúmak tagadta, hogy ezen occupatio a külügyi kormányok szándékában van.

Azt mondták, hogy nálunk nem az országgyűlés, de a delegatio feladata a külügyekre befolyást gyakorolni. Hát miért játszották ki, miért csinálták meg a delegatiókat is? Miért használták fel különböző sőkféle alkotmányos testületeket arra, hogy azok közt a nemzet alkotmányos jogainak kijátszására valóságos bújósdi játszanak?

Ezek után mi más most a t. ház feladata? Mi kötelességünknek tartottuk, mint az imént mondtam, mindjárt az országgyűlés kezdetén, a kormány vád alá helyesztést indítványozni. A t. ház nem akarta tárgyalni ezen indítványt. A nemzet most már azt várja, hogy ha nem méltóztatunk ezen tért elfoglalni, fogadják el azon másik tért, melyet nyújt a válaszfelirat tárgyalása, és történnék itt meg az, habár a más utón, a mi ott is elérhető lett volna: a központi és a képviselőház jelentse ki, hogy az ezen kormány által folytatott politikát kárhoztatja, és azon embereket, kik ezen politikát folytatják, többé a kormányon látni nem akarja.

Bizottsága előterjesztett, ki is van mondvra az, hogy a ház az eddig is folytatott politikát, tehát ennek a kormánynak politikáját nem helyesli. De hát mily módon van ez kimondva? Általában ezen felirati javaslat külső forrájára nézve is, — legyen szabad megjegyezni, — hogy ez az eddig nálunk gyakorlatban volt szokástól egészen eltér, ugy, hogy még csak a legkisebb hasonlóságot sem lehet e közt és a feliratok azon prototypjái közt a 61-iki feliratok közt feltalálni. Olyan ez, hogy minden tétele megemissíti önmagát, a mit egyik kézzel ad, azt ugyanazon pontban másik kezével vissza veszi.

Továbbá rámutat azon mély nyugtalanságra melyet a bosznia és hercegovinai hadjárat az országban keltett. Azt hiszem, hogy e háznak nem az a feladata, hogy másra hivatkozzanak, hanem jelentsé ki, hogy maga érez nyugtalanságot és maga nem akarja tovább folytatni ezen politikát, nem bujják takaró alá, másra hivatkozva. Azt mondja: nem akarjunk kétségbe vonni, a megszállás ideiglenes jellegét. Már ekként teténi magát egy ilyen testületnek, egy ilyen ünneplés alkalommal, azt hiszem méltósága alatt áll. Hiszen ki kétéledük a fölöt, hogy itt nem occupatióról, hanem anexionról van szó. Hiszen most legközelebb hallottuk, hogy azon bosznia kioldotték, a kiket pezsgőben füröszenek maguk uralkodókéknak, fejedelemkének nevezik ő felségét.

Továbbá azt mondja a felirat: Ó Felsőháza magas belátásának és Magyarországról iránti jóakarátának bizonyára sikerül a boszniai és hercegovinai ügy egy oly megoldást találni, a mely az aggodalmakat megszünteti. Igen helyesen jegyezte meg Apponyi Albert gr. t. képviselő ur, hogy ezek szerint jövőre azoktól várja az ügy szerencsés megoldását, a kik az ügyet ily szépen megcsinálták. Ez valóságos képtelenség. De ezen kívül azt hiszem, hogy ha ő Felsőháza magára a fejedelemre bízottik ezen ügynek elintézésére, ezáltal azt mondja ki a képviselők, hogy lemondva saját jogáról arra, hogy ezen ügybe beleszóljon.

En azt hiszem t. ház, hogy a magyar országgyűlés képviselőháznak elfogadni ezen feliratot nem jelent semmi egyebet, mint abdicatiót.

És akkor legyen szabad a t. házat figyelmeztetnem azon saját körülményre, hogy ezen háznak tekintélye már most is igen nagy esorbát szenvedett a közvélemény előtt. Az eddigi eljárás mellett, azon kitűnő erély mellett, melyet itt, mint Hoffmann Pál t. képviselő ur mondta, az országgyűlés tíz éven keresztül mindig folytatott, körülbelül odavitté már a maga földét, hogy a közvélemény alig lát az országgyűlésben egyebet, mint egy rakás embert, a kiknek tetszik az a mulatság, hogy gyűlése járjanak és diurnumot szedjenek fel. Gyűlése járjanak, hogy megcsökent a nép bizalma a képviselők iránt, azok iránt, a kikről kellene várniuk boldogulást, jóság fenntartását, még ennél is nagyobb lesz az a veszély, ezen felirat elfogadgatására, a mely a ház nem mond egy hatalmas vetet az eddigi garázdálkodás ellen, hogy a kormány, melynek kezében hagyja a hatalmat, továbbra is feljogosítva látja magát az eddigi üzletemek folytatására, a minék következménye nem lesz egyéb, minthogy önmagával végveszélybe fogja sodorni a nemzetet. (Helyeslés a széló bal felől.) Pártolom azon felirati javaslatot, melyet Verhovay képviselőtársam terjesztett be. (Elénk helyeslés és éljenés a széló bal felől.)

